



Útmutató Sprievodca

„Tanulmányút a természetes
és a természetközeli erdőkért“
„Študijná cesta o prírodných
a prírode blízkyh lesoch“



Európai Regionális Fejlesztési Alap
Európsky fond regionálneho rozvoja

www.skhu.eu



Interreg
Slovakia-Hungary



Building Partnership
European Regional Development Fund

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu



A projektről / O projekte



LESY Slovenskej republiky, állami vállalat az IPOLY ERDŐ Zrt. magyar erdészeivel együtt, elindították a „Természetes erdők közös támogatása” című kétéves határon túli projektet. Ebben a projektben a résztvevő partnerek stabilizálják a veszélyeztetett határon túli homogén egykorú erdőket és azokat őshonos, fajban gazdag heterogén és vegyeskorú erdei növénytakarókká változtatják. Ezenkívül a szlovákiai Bacsófalva és a magyar Csővár község határ területén az idegenforgalmi struktúra fejlesztésével népszerűsítik a projekt megvalósításának helyszíneit és ezzel megnövelik a régió attraktivitását és látogatottságát. A projekt tervezett költségvetése 778 106,52 € összeget képez (ebből 366 782,32 € a LESY SR, š. p. számára) a költségvetés 85 %-a (661 390,54 €) az Európai területfejlesztési alap partnereinek lesz nyújtva.

A tanulmányút célja: határon átnyúló tapasztalatcsere a LESY SR, á. v. és az IPOLY ERDŐ Zrt. között. Az SK-HU FOR FORESTS II. projekt fő célja, olyan termelési, védelmi és közjóléti erdőgazdálkodási intézkedések végrehajtása, amelyek biztosítják a társadalom igényeit a fenntartható erdőkkel szemben Szlovákiában a Selmeci hegységben, a Korponai fennsíkon és Magyarországon a Börzsöny, a Cserhát és a Karancs-Medves hegységben.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik spolu s maďarskými lesníkmi z IPOLY ERDŐ Zrt. spustili dvojročný cezhraničný projekt „Spoločné napomáhanie prirodzeným lesom“. Partneri v rámci projektu zastabilizujú ohrozené cezhraničné homogenizované rovnoveké lesy a prevedú ich na pôvodné, druhovo rozmanité, heterogénne a rôznoveké lesné porasty. Okrem toho spropagujú miesta realizácie projektu dobudovaním turistickej infraštruktúry v lokalite Počúvadlo a v maďarskom Romhány, čím zvýšia atraktivnosť a návštevnosť regiónu. Plánovaný rozpočet projektu predstavuje finančnú hodnotu 778 106,52 € (LESY SR, š. p. 366 782,32 €, štátny rozpočet 80 037,74 €).

85 % plánovaných prostriedkov (661 390,54 €) bude poskytnutých z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Cieľom exkurzie je výmena skúseností medzi cezhraničnými partnermi LESY SR, š. p. a IPOLY ERDŐ Zrt. Hlavným cieľom projektu s akronymom SK-HU FOR FORESTS II je realizácia takých pestovných, ochranných a verejnoprospešných lesohospodárskych opatrení, ktoré zaistia požiadavky spoločnosti na trvalo udržateľné lesy v Štiavnických vrchoch, na Krupinskej planine a v maďarskom pohorí Börzsöny, Cserhát a Karancs-Medves.

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

A tanulmányút programja:

2019. május 22 - szerda:

- 08:00 A Parassapusztai határátkelő átlépése
09:00 Érkezés Garamújfalu községbe
09.30 Érkezés a Žuhračka-i vendégházba – a magyar és a szlovák vendégek érkezése
09:30 Frissítés – tízórai, kávé
10:00 Üdvözlés, bemutatkozás:
- Üdvözlés és a Lévai üzem bemutatása
 - Üdvözlés az Ipoly Erdő Zrt. vezető partner részéről
 - A Bakabányai erdészet bemutatása
- 10:30-12:00 A projekt megvalósítási helyszíneinek és PRO SILVA objektumok bemutatása a Bakabányai erdészetnél
12:00-13:30 Közös ebéd (Hotel Topky)
14:00-17:00 A projekt megvalósítási helyszíneinek és PRO SILVA objektumok bemutatása az Antali erdészetnél
17:30 Érkezés a szállásra (Hotel Topky)
18:00 Vacsora
19:00 Bacsófalvai tó körüli séta (lehetőség a Selmecebányai kálvária meglátogatására)

2019. május 23 - csütörtök:

- 7:00 Reggeli
8:00 A szállás elhagyása
9:30 A Dabari őserdő meglátogatása/bemutatása
12:00 Ebéd (Fekete Balog – SKI centrum)
13:30 Egyetemi Erdei Vállalkozás Zólyom– helyszín „Kremený jarok“
prof. Ing. Milan Saniga, DrSc. – a természetbarát tölgyes erdőgazdálkodás moderált bemutatása–
természetes folyamatok kontra közgazdaság
16:00 Indulás Lévára

Program Študijnej cesty:

22. máj 2019 - streda:

- 08:00 Prechod štátnej hranice pri Parassapuszta (hraničný prechod Šahy)
- 09:00 Príchod do obce Nová Dedina
- 09:30 Príchod na chatu Žuhračka – Príchod maďarských a slovenských hostí
- 09:30 Pohostenie – malá desiata, káva
- 10:00 Pozdrav, predstavenie:
- Privítanie a predstavenie Lesy SR, štátny podnik OZ Levice
 - Privítanie v mene vedúceho partnera Ipoly Erdő Zrt. (Ipeľské lesy, a. s.)
 - Predstavenie Lesnej správy Pukanec
- 10:30-12:00 Ukážky realizácie projektu a objektov PRO SILVA na LS Pukanec
- 12:00-13:30 Presun na obed a spoločný obed (Hotel Topky)
- 14:00-17:00 Ukážky realizácie projektu a objektov PRO SILVA na LS Antol
- 17:30 Príchod na miesto ubytovania (Hotel Topky)
- 18:00 Večera
- 19:00 Prechádzka okolo Počúvadla (možnosť návštevy kalvárie v Banskej Štiavnici)

23. máj 2019 - štvrtok:

- 7:00 Raňajky
- 8:00 Odchod z ubytovania
- 9:30 Prehliadka Dobročského pralesa
- 12:00 Obed (Čierny Balog – SKI centrum)
- 13:30 Vysokoškolský lesný podnik Zvolen – lokalita Kremený jarok
prof. Ing. Milan Saniga, DrSc. – moderovaná prehliadka prírode blízkeho obhospodarovania
dubových lesných porastov – prírodné procesy verzus ekonomika
- 16:00 Odchod do Levíc

Stručná charakteristika Odštepného závodu Levice

Odštepný závod Levice vznikol k 1.4.1973 a to zlúčením a následnou delimitáciou Lesných závodov Bohunice, Šahy a Levice. Súčasný Odštepný závod Levice ako územne najrozľahlejší závod Lesov Slovenskej republiky štátny podnik bol vytvorený k 1. 2. 2011 po zrušení Odštepného závodu Krupina a k 1.2.2013 po zrušení Odštepného závodu Palárikovo a ich delimitácii.

Členitosť a rozľahlosť územia lesných porastov OZ-Levice na časti ktorých sa nachádzate, je prirodzenou podmienkou veľkej rozmanitosti fauny, flóry a rôznych prírodných útvarov. Starostlivosť o ochranu a zveľaďovanie tohto prírodného bohatstva, ktoré príroda vytvárala milióny rokov, sa prejavuje systematickou prácou lesníkov – profesionálov, ktorí tu vystupujú ako hospodári ale tiež ako ochrancovia prírody.

Z juhovýchodnej strany nám tvorí prirodzenú hranicu rieka Dunaj, kde susedíme s Maďarskom a to od Hamuliakova až po Štúrovo, kde južná hranica ďalej kopíruje riekou Ipeľ štátnu hranicu až po obec Muľa. Východnú hranicu tvorí pahorkatina Ostrôžky, severnú hranicu tvorí Krupinská pahorkatina, južná časť Štiavnických vrchov, južné svahy Pohronského Inovca a Podunajská pahorkatina.

Územie Odštepného závodu Levice je rozlohovo najväčšie na Slovensku. Stretnete sa tu s veľkou rozmanitosťou prírody, počnúc južnými lesmi pri riekach Dunaj, Váh a Hron s vysokým zastúpením topoľov a vrb až po najvyšší bod nášho územia vrchu Sitno s nadmorskou výškou 1009 m. n. m. kde rastie dub, buk, smrek, jedľa. Taktiež sa tu môžete stretnúť s rozmanitými druhmi živočíchov v našich lesoch napr. diviak, jeleň, daniel, srnec, medveď a v lužných lesoch nespočetné množstvo druhov vtákov napr. orliak morský, drop, volavka purpurová. Zároveň obhospodaruje niekoľko réžijných revírov na raticovú zver, uznaných zverníc a bažantníc. Na území Odštepného závodu Levice môžete navštíviť aj kultúrne pamiatky, turistické atrakcie v mestách a obciach napríklad Palárikovo, Veľký Meder, Štúrovo, Gabčíkovo, Levice, Banská Štiavnica, Podhájska, Brhlovce, Krupina, Modrý Kameň a mnoho ďalších.

Za počiatok štátneho lesníctva v oblasti Levíc môžeme považovať 19. september 1935, keď po odkúpení veľkostatku Bohunice bola do miestneho kaštieľa premiestnená správa štátnych lesov z Piargu - dnešných Štiavnických Baní. Ale história organizovaného lesníctva siaha až do 18. storočia , keď rod Esterházyovcov na spravovanie korunou im zverených lesných majetkov zriadili lesný úrad v Leviciach priamo podriadený správe rodinných majetkov v Kismartone. Po konfiškácii týchto majetkov bola 1.apríla 1947 zriadená Správa štátnych lesov v Leviciach, ktorá bola o rok neskôr premenovaná na Lesný závod Levice.

Lévai üzem rövid leírása

A Lévai üzemet 1973. április 1-én alapították Hontbagonya, Ipolyság és a Léva üzemek egyesülésével. A jelenlegi Lévai üzem -mely a legnagyobb erdészeti üzeme a szlovák állami erdészetnek - 2011. február 01-én lett létrehozva a Korponai üzem és 2013. február 01-én a Tótmegyeri üzem megszüntetésével és összevonásával. A Lévai Erdészeti Üzem gazdálkodási területén sokszínű növény és állatvilág található. Ennek a természeti értéknek a védelme és megőrzése -melyet a természet már évszázadok óta alkotott- az erdészek és az itt tevékenykedő szakemberek, természetvédők szisztematikus munkájában nyilvánul meg.

Az üzem területén délkeleti oldalról a Duna a természetes határ Magyarországgal, Gutortól Párkányig, ahol a déli határ követi az ország határt az Ipollyal egészen Rárósmúlyadig. A keleti határt az Ostrôžky fennsík alkotja, az északit a Korponai fennsík, a Selmeci hegyek déli része, a Garammenti-Inóc déli lejtői és a Duna-felvidék alkotja. A Lévai üzem területe a legnagyobb Szlovákiában. A természet nagy változatosságával lehet találkozni itt, az ártéri erdőktől kezdve a Duna, Vág és Garam mentén, ahol a nyár és fűz állományok találhatóak, tovább a Szitnya hegy-ig, ami a terület legmagasabb pontjának számít a maga 1009 tengerszint feletti magasságával, ahol tölgy, bükk, lucfenyő és jegenyefenyő nő. Hasonlóképpen változatos az állatvilág is, megtalálható itt a vaddisznó, gímszarvas, dámszarvas, őz, medve és az ártéri erdőkben a gazdag madárvilág, mint pl. a fehérfarkú rétisas, túzok, vörös gém. Ugyanakkor az erdészet több nagyvadas vadászterületet, valamint vadaskerteket és fácánost is kezel, ami a cég vadászatát szolgálja. A Lévai üzem területén számtalan kulturális emlék és turista attrakció látogatható több városban és faluban mint pl.: Tótmegyer, Nagymegyer, Párkány, Bős, Léva, Selmecebánya, Bellegszencse, Borfó, Korpona, Kékkő és sok más.

Az állami erdőgazdálkodás a Lévai területen 1935. szeptember 19-én kezdődött, amikor a Hontbagonyai birtok megvásárlása után a helyi kastélyba Piargba - a mai Selmecebánya – lett áthelyezve az állami erdészet üzeme. A szervezett erdészet történelme azonban a 18. századig nyúlik vissza, amikor az Esterházy család a korona által rájuk bízott erdőtulajdonát irányította, Lévában erdészeti irodát létesített, amely közvetlenül a Kismartoni családi tulajdonhoz volt alárendelve. Ezeknek a tulajdonoknak az elkobzása után 1947. április 1-jén alakult meg a Lévai Állami Erdőgazdálkodás, amelyet egy évvel később átneveztek Lévai erdészeti üzemnek.

LS Pukanec – stručná charakteristika:

Do 70-tich rokov 20. storočia existoval LZ Pukanec a lesná prevádzka bola rozdelená na polesia. Zlúčením závodov Levice, Pukanec, Šahy v 70-ich rokoch vznikol LZ-Levice a na území bývalého závodu Pukanec sa vytvorili dve lesné správy Bohunice a Devičany.

V 90-tich rokoch prišlo k odovzdávaniu lesa súkromným vlastníkom, urbárom, cirkvi a pod. Bolo vyskúšaných viacero modelov fungovania lesníckej prevádzky a posúvali sa hranice LS aj LO. Od roku 2011 je vytvorená LS Pukanec a je jej fungovanie relatívne zastabilizované, pričom obhospodarujeme okolo 8 000 ha lesa.

Územie LS sa nachádza v prevažnej miere na J a JZ časti Štiavnických vrchov, v nadmorskej výške 200 – 750 m.n.m.

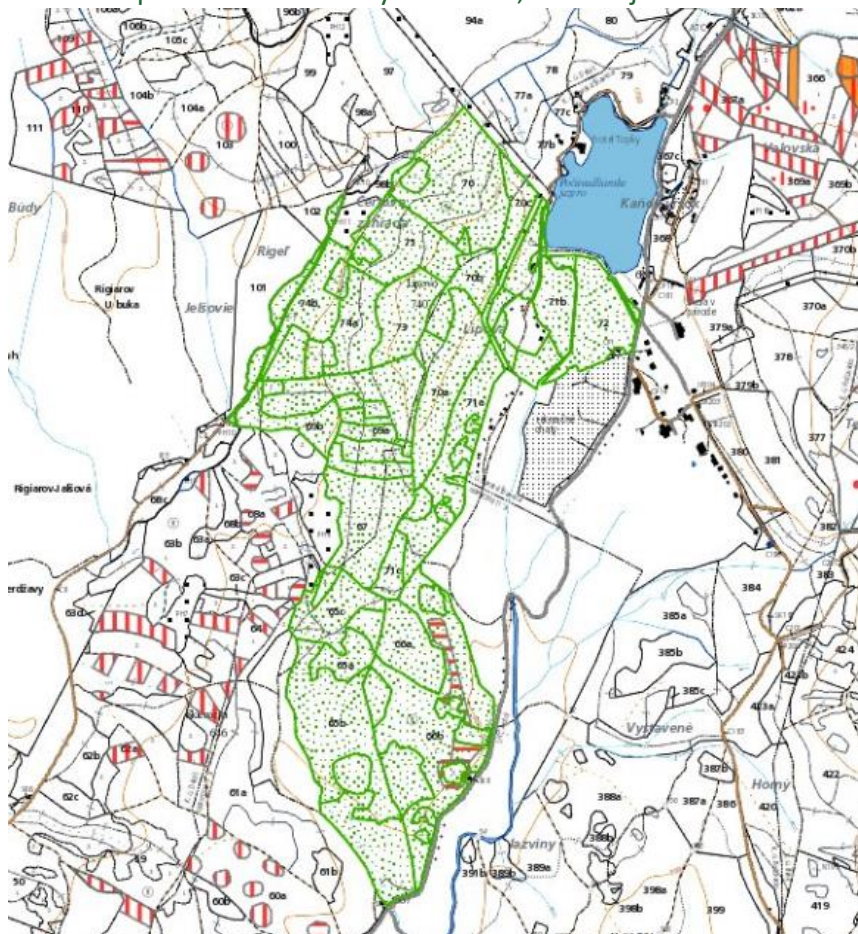
Z drevín je najviac zastúpený dub a buk, v menšej miere hrab, cer, agát, a ostatné listnáče (javor, jaseň, lipa, breza, osika, čerešňa, mukyňa).

Z ihličnatých drevín jedľa, borovice, smrekovec, borovica čierna a smrek.

Stručná charakteristika objektu:

Objekt PRO SILVA je situovaný v atraktívnom prostredí Štiavnických vrchov, asi km južne od mesta Banská Štiavnica. Organizačne je začlenený pod OZ-Levice, LS-Pukanec, LO Počúvadlo.

- Výmera: 114,53 ha
- Zásoba: 28 929 m³
- Nadmorská výška : 500-756 m nad morom
- Priemerný sklon: 20-40 %
- Priemerné ročné zrážky: 800-850 mm ročne
- Prevládajúce podložie: andezit
- Prevládajúce pôdy: hnedá lesná pôda



„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Bakabányai erdészet – rövid ismertetése:

Az 1970-es évekig létezett a Bakabányai üzem, mely erdészetekre volt osztva.

Léva, Bakabánya, Ipolyság üzemek egyesítésével az 1970-es években alakult a Lévai üzem és a volt Bakabányai üzem területén két erdészet létesült – Hontbagonya és Baka.

Az 1990-es években az erdőket átadták magánszemélyeknek, földtulajdonosoknak, egyháznak és egyéb szervezeteknek. Számos erdészeti működési modell során az erdészetek és az erdőterületek határai többször változtak. 2011-től működik a Bakabányai Erdészet és működése relatív stabil, holott közel 8 000 ha erdőterületet kezel.

Az erdészet területe a Selmecebányai hegyek déli és délnyugati részén található, 200 - 750 m tengerszintfeletti magasságban.

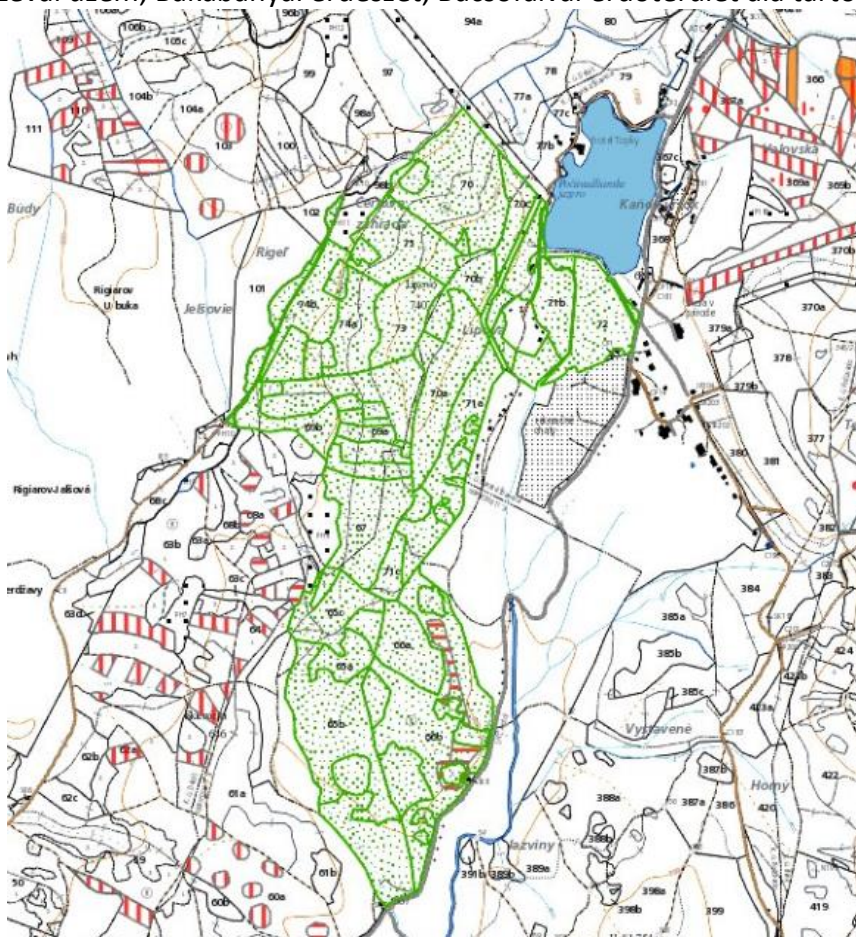
A fajok közül a legelterjedtebbek a tölgy, bükk, kisebb arányban a gyertyán, csertölgy, akác, és más lomblevelű fajok (juhar, kőris, hárs, nyírfa, rezgő nyár, cseresznye, berkenye).

A tűlevelű fák közül megtalálható a jegenyefenyő, erdei fenyő, vörösfenyő, feketefenyő a lucfenyő.

A kísérleti terület rövid leírása:

A PRO SILVA kísérleti terület a Selmeci hegység vonzó környezetében található, kb. 1 km-re délre Selmecebányától. Szervezetileg a Lévai üzem, Bakabányai erdészet, Bacsófalvai erdőterület alá tartozik.

- Terület: 114,53 ha
- Fatömeg: 28 929 m³
- Tengerszint feletti magasság : 500-756 m
- Lejtés: 20-40%
- Átlagos évi csapadék: 800-850 mm
- Kőzet: andezit
- Talaj: barna erdőtalaj



„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Objekt č.1

JPRL 71A0



- Výmera: 6,18 ha
- Vek: 155
- Zakmenenie: 0,9
- Zastúpenie drevín: DZ - 47, BK 19, HB 16, JD 9, CR 6, JH 4, LM 3, OS 2
- Zásoba na ha 373 m³
- Pôda: miestami kamenitá
- Prikrývka: burina, tráva, lieska
- Zmiešanie: jednotlivé, miestami skupinové

Predpis ťažby: pokračovať od založených východísk, mal. skupinovitý clonný rub, šír. na 2 výšky porastu.

Predpis zalesnenia: 2,39 ha z toho očakávané prirodzené zmladenie 2,06 ha (BK 35%, DZ 35%, HB 15 %, JH 10%, JD 5%)

Vykonané od začiatku platnosti PSoL: r. 2015 – 0,90 ha plecí rub
r.2018 – 0,50 ha plecí rub
r.2018 – 2,20 ha výsek nežiadúcich drevín a krov

1. számú objektum

71A0 HRSZ



- Terült: 6,18 ha
- Kor: 155
- Záródás: 0,9
- Elegyarány: KTT - 47, B 19, GY 16, JF 9, CS 6, HJ 4, KH 3, RNY 2
- Fatömeg: 373 m³/ha
- Talaj: helyenként köves
- Cserjeszint: gyom, fűfélék, mogyoró
- Elegyedés módja: szálanként, helyenként csoportos

Az előírt fakitermelés: a kijelölt bázistól haladva, kisterületű csoportos bontóvágás az erdőrészletben 2 szeres fmagasság szélesen.

Erdősítés: 2,39 ha melyből a természetes felújítás 2,06 ha (B 35%, KTT 35%, GY 15 %, HJ 10%, JF 5%)

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek:

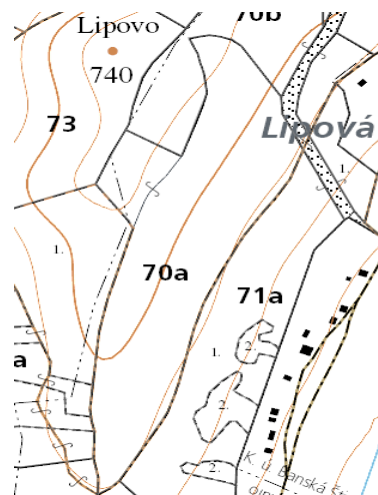
2015 év – 0,90 ha felszabadító tisztítás

2018 év – 0,50 ha felszabadító tisztítás

2018 év – 2,20 ha nemkívánatos fák és bokrok eltávolítása

Objekt č.2

JPRL 70A00



- Výmera: 6,36 ha
- Vek: 160 rokov
- Zakmenenie: 0,5
- Zastúpenie drevín: DZ - 45, BK 20, HB 15, JH 10, JS 10
- Zásoba na ha 229 m³
- Pôda: miestami kamenitá
- Prikrývka: burina, tráva, lieska
- Zmiešanie: nepravidelné

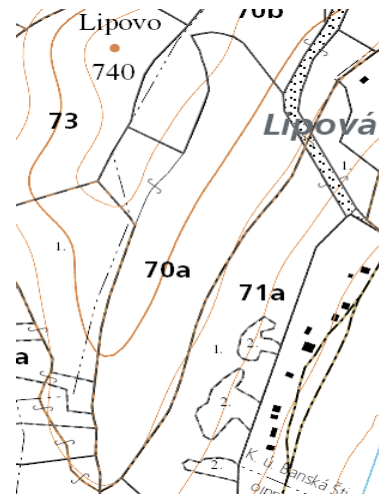
Predpis ťažby: Maloplošný skupinovitý clonný rub šírka na 2 výšky porastu

Predpis zalesnenia: 2,09 ha z toho očakávané prirodzené zmladenie 1,84 ha (BK 35%, DZ 35%, HB 15 %, JH 10%, JD 5%)

Vykonané od začiatku platnosti PSoL: r. 2016 – 1,50 ha ochrana proti burine
r.2016 – 0,60 ha oplocovanie

2. számú objektum

70A00 HRSZ



- Terület: 6,36 ha
- Kor: 160
- Záródás: 0,5
- Elegyarány: KTT - 45, B 20, GY 15, HJ 10, MK 10
- Fatömeg: 229 m³/ha
- Talaj: helyenként köves
- Cserjeszint: gyom, fű, mogyoró
- Elegyedés módja: nemszabályos

Az előírt fakitermelés: Kisterületű csoportos bontó vágás, melynek szélessége 2 szeres famagasság

Az előírt erdősítés: 2,09 ha ebből a várható természetes felújítás 1,84 ha (B 35%, KTT 35%, GY 15 %, HJ 10%, JF 5%)

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek:

r. 2016 – 1,50 ha gyom elleni védelem

r.2016 – 0,60 ha kerítés

Objekt č.3

3. számú objektum

JPRL 70C00 HRSZ



- Výmera: 3,69 ha
- Vek: 75
- Zakmenenie: 0,8
- Zastúpenie drevín: DZ - 60, LM 20, HB 15, BK 5
- Zásoba na ha 253 m³
- Pôda: miestami kamenitá
- Prikrývka: burina, tráva,
- Zmiešanie: jednotlivé až skupinovité

Predpis ťažby: V hustejších skupinách preberka (70 m³)

Vykonané od začiatku platnosti PSoL: bez zásahu

- Terület: 3,69 ha
- Kor: 75 év
- Záródás: 0,8
- Elegyarány: KTT - 60, KH 20, GY 15, B 5
- Fatömeg 253 m³/ha
- Talaj: helyenként köves
- Cserjeszint: gyom, fű
- Elegyedés módja: szálanként, csoportos

Az előírt fakitermelés: A sűrűbb csoportokba gyérités (70 m³)

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek: beavatkozás nélkül

Stručná charakteristika LS-Antol:

Historicky na počiatku LS je dátum 19.XI.1925 keď riaditeľstvo štátnych lesov v Žarnovici prevzalo do svojho užívania bývalý „Coburgovský veľkostatok vo Sv. Antole mimo zámku a parku“. V päťdesiatych rokoch minulého storočia postupne štátne lesy prevzali aj ostatné neštátne majetky (urbáre, želiare, cirkevné lesy a drobné lesy súkromných majiteľov).

V r. 1991 hospodárila LS na výmere 5360 ha. Po tomto roku nastal proces postupného vydávania neštátnych majetkov, prípadne ich prenajímania. Aktuálne sa hospodári na výmere 4815 ha, z toho je 4 115 ha štátnych. Katastrálna výmera je cca 10 000 ha, lesnatosť územia je 53 %.

Geograficky patrí do Štiavnických vrchov a povodia rieky Ipeľ. Najnižšia nadmorská výška je 230 m n.m., najvyšším bodom je vrch Sitno 1009 m n.m., z ktorého je nádherný panoramatický výhľad od Vysokých Tatier po Dunaj, od pohoria Borzsony na JV po Alpy na JZ. Z botanického hľadiska je Sitno známe svojim najvyšším prirodzeným výskytom duba na Slovensku. V drevinovom zložení prevláda DZ 34%, pred BK 23 % a HB 20%, ihličnany majú zastúpenie 7 %. Z drevinového zloženia je najproblematickejším JS, ktorý je napadnutý hubou Chalara fraxine a postupne z porastov ustupuje.

Do roku 2009 bola väčšina územia LS zaradená do režijných revírov, žiaľ po tomto roku bola časť prenajatá a na časti je režim s odpredajom lovu zveri. Tento stav sa okamžite premietol do vysokých škôd, hlavne vysokou zverou.

V r.1990 bol plánovaný ťažbový etát 14 000 m³, skutočný bol 15 100 m³, aktuálny etát je 20 000 m³, skutočný je 20 060 m³. V ťažbe sa používajú traktorové technológie s významným podielom ťažných zvierat. Na značnej časti porastov sa používajú princípy moderného prírody blízkeho obhospodarovania lesov. Sú vytvorené tri objekty PRO SILVA.

Ročne sa priemerne zalesňuje 28 ha, z toho cca 6 ha je umelo, vyžín Cca 80 ha, výtinov a čistiek je zhruba 180 ha, proti zveri sa ochraňuje 70 ha.

V r. 1991 bolo na LS 12 THP a cca 65 vlastných zamestnancov, aktuálne má deväť zamestnancov, všetky vonkajšie práce sa vykonávajú dodávateľsky. Prepočítaný počet zamestnaneckých príležitostí je 34.

A Szent Antali erdészet rövid ismertetése:

Történelmi gyökere az erdészet alapításának 1925. XI. hó 19-re tehető, amikor a Zsarnócai állami erdészeti igazgatóság átvette a „Szentantali Coburg majorságot a váron és a parkon kívül”.

Az 1950-es években az állami erdők fokozatosan átvették a nem állami vagyont (városi, egyházi és a magán tulajdonosok kis erdeit).

V r. 1991-ben az erdészet 5360 ha-t kezelt. Az után az év után folyamatban volt a nem állami tulajdon fokozatos kiadása, vagy bérbeadása. Jelenleg 4 815 hektáron gazdálkodnak, amelyből 4 115 ha állami tulajdonban van. A kataszteri terület mintegy 10 000 hektár, az erdőterület 53%.

Földrajzilag a Selmeci-hegységhez és az Ipoly-medencéhez tartozik. A legalacsonyabb magasság 230 m tengerszint feletti magasságban van, a legmagasabb pont a Szitnya hegy 1009 m tengerszint feletti magasságban, ahonnan csodálatos panoráma nyílik a Magas-Tátrától a Dunáig, a Börzsönytől délkeletre és az Alpokig délnyugatra. Botanikai szempontból a Szitnya ismert a legmagasabb természetes tölgy állományáról Szlovákiában. A fafajok közül megtalálható KTT 34%, B 23%, és GY 20% a tűlevelő fák aránya 7 %. A fák összetételében a legproblematikusabb a kőris, amelyet a Chalara fraxine gomba támadja, és fokozatosan eltűnik az erdőkből.

2009-ig az erdészet területének nagy része a céges vadászterülethez lett besorolva, sajnos, azután az év után egy része bérbe lett adva, és egy részén a vadkilövési lehetőség értékesítve lett. Ez az állapot azonnal nagy károkat okozott az erdőben, főként a nagyvad károsítása által.

1990-ben 14 000 m³ fakitermelést terveztek, 15 100 m³ volt kitermelve, a jelenlegi fakitermelés nagysága 20 000 m³, a tényleges 20 060 m³ volt. A fakitermelésben traktoros vonszolós technológiát alkalmaznak, jelentős a lovas közelítés alkalmazása is. A terület nagy részén a modern, természetbarát erdőgazdálkodás elveit alkalmazzák. Három PRO SILVA objektum lett létrehozva.

Évente átlagosan mintegy 28 hektár az erdősítés, ebből mintegy 6 hektár mesterséges erdő felújítás, mintegy 80 hektár gyom eltávolítás, 180 hektár tisztítás, 70 hektár pedig vadkár elleni védelemben részesül.

1991-ben az erdészetben 12 műszaki és gazdasági munkást és mintegy 65 saját alkalmazottat foglalkoztattak, jelenleg kilenc alkalmazottja van, az összes külső munkát vállalkozókkal végzik el. A foglalkoztatási lehetőségek újraszámított száma 34.

Objekt č.1

1. számú objektum

JPRL 240B0 HRSZ



- Výmera: 0,72 ha
- Vek: 10
- Zakmenenie: 1
- Zastúpenie drevín: HB-90, BK 10
- Prikryvka: tráva, malinčie

Predpis : Prerezávka koncom platnosti PSoL v posledných 3 rokoch, chrániť proti zveri

Vykonané od začiatku platnosti PSoL

- 2012 – 0,72 ha plecí rub
 - 0,70 ha ochrana proti zveri
 - 0,72 ochrana proti burine
- 2015 – 0,40 ha plecí rub
 - 0,45 ochrana proti burine
- 2016 – 0,50 ochrana proti burine
 - 0,50 ochrana proti burine
- 2017 – 0,50 ochrana proti burine
 - 0,50 ochrana proti burine
- 2018 – 0,70 ochrana proti burine

- Terület: 0,72 ha
- Kor: 10 év
- Záródás: 1
- Elegyarány: GY-90, B 10
- Cserjeszint: fű, málna

Az előírt fakitermelés : az erdőgazdálkodási üzemterv utolsó 3 évében tisztítás, védeni vadkár ellen

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek

- 2012 – 0,72 ha felszabadító tisztítás
 - 0,70 ha vadkár elleni védekezés
 - 0,72 gyom elleni védekezés
- 2015 – 0,40 ha felszabadító tisztítás
 - 0,45 gyom elleni védekezés
- 2016 – 0,50 gyom elleni védekezés
 - 0,50 gyom elleni védekezés
- 2017 – 0,50 gyom elleni védekezés
 - 0,50 gyom elleni védekezés
- 2018 – 0,70 gyom elleni védekezés

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Objekt č.2

JPRL 207 1



- Výmera: 12,13 ha
- Vek: 110
- Zakmenenie: 0,8
- Zastúpenie drevín: HB 39, DZ 35, BK 25, JH 1
- Zmiešanie: jednotlivé až skupinové,
- Pôda: miestami balvanitá

Predpis : Maloplošný clonný rub, šírka na 2 výšky porastu, 2 zásahy v decéniu (1500 m3), zalesniť, chrániť proti zveri,

Zalesnenie: Celková plocha na zalesnenie 2,16 ha, predpoklad prirodzeného zmladenia 2,16 ha.

Vykonané od začiatku platnosti PSoL

Ťažba: Celková vykonaná ťažba od začiatku platnosti PSoL: (BK 926, DZ 317, HB 508, ostatné 54) ,

Zalesnenie: Prijatá plocha na zalesnenie 3,52 ha z toho prirodzené zmladenie 3,52 ha (JH 0,52 ; HB 1,00; BK 2,00)

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

2. számú objektum

207 1 HRSZ



- Terület: 12,13 ha
- Kor: 110 év
- Záródás: 0,8
- Elegyarány: GY 39, KTT 35, B 25, HJ 1
- Elegyarány módja: szálinként, csoportos,
- Talaj: helyenként sziklás

Az előírt fakitermelés: kisterületű bontó vágás, szélessége 2 szeres famagasság, 2 beavatkozás egy 10 éves ciklusban (1500 m³), erdősíteni, védeni vadkár ellen,
Erdőfelújítás: Teljes felújításra váró terület 2,16 ha, várható természetes erdő felújítás 2,16 ha.

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek

Fakitermelés: Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott teljes fakitermelés: (B 926, KTT 317, GY 508, más 54) ,

Erdősítés: Teljes erdősítésre váró terület 3,52 ha melyből a természetes felújítás 3,52 ha (HJ 0,52; GY 1,00; B 2,00)

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Objekt č.3

3. számú objektum

JPRL 416 B 0 HRSZ



- Výmera: 12,44 ha
- Vek: 10
- Zakmenenie: 1
- Zastúpenie drevín: BK 50, HB 10, SM 10, VB 10, JD 5, JH 5, JS 5, SC 5
- Zmiešanie: jednotlivé až skupinovité,
- Pôda: miestami skalnatá balvanitá

- Terület: 12,44 ha
- Kor: 10 év
- Záródás: 1
- Elegyarány: B 50, GY 10, LF 10, NFÚ 10, JF 5, HJ 5, MK 5, VF 5
- Elegyedés módja: szálanként, csoportos
- Talaj: helyenként sziklás

Predpis : V hustejších skupinách prerezávka, podporovať bk,sm sc, vylepšiť vyžinať, chrániť proti zveri, vylepšiť 0,10 ha sm

Az előírt fakitermelés : a sűrűbb csoportokban tisztítás, B, VF, LF támogatása, kézi ápolás javítása, vad elleni védelem, a LF javítása 0,10 ha

Vykonané od začiatku platnosti PSoL

Zalesnenie: 0,15 ha bk

- 2011 – 2,00 ha - plecí rub
- 3,00 ha - ochrana proti zveri
- 2013 - 2,00 ha – ochrana proti burine
- 1,50 ha – plecí rub
- 2,90 ha – ochrana proti zveri
- 2014 – 12,00 ha – plecí rub
- 2015 – 2,00 ha – plecí rub
- 2016 – 3,00 ha – plecí rub
- 2019 – 4,00 ha - plecí rub

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől

végrehajtott tevékenységek

Erdősítés: 0,15 ha B

- 2011 – 2,00 ha – felszabadító tisztítás
- 3,00 ha - vadkár elleni védekezés
- 2013 - 2,00 ha – gyom elleni védekezés
- 1,50 ha – felszabadító tisztítás
- 2,90 ha – vadkár elleni védekezés
- 2014 – 12,00 ha – felszabadító tisztítás
- 2015 – 2,00 ha – felszabadító tisztítás
- 2016 – 3,00 ha – felszabadító tisztítás
- 2019 – 4,00 ha - felszabadító tisztítás

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“

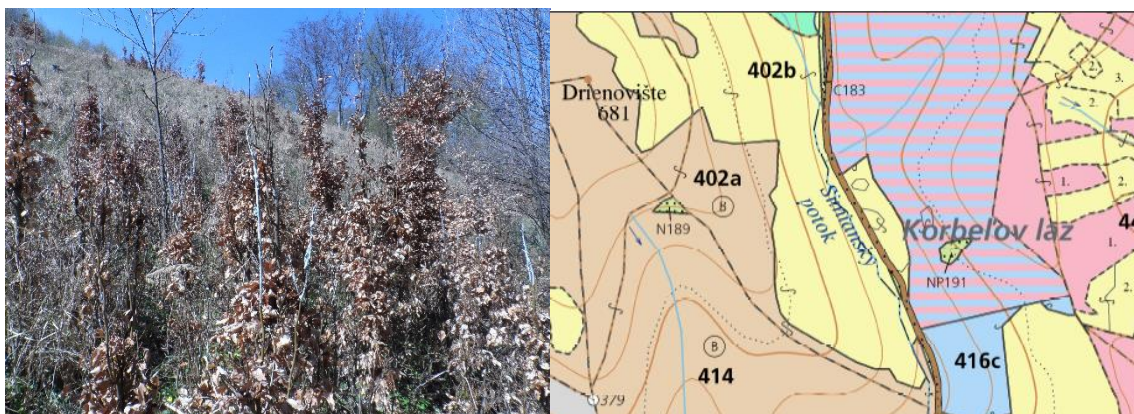
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Objekt č.4

4. számú objektum

JPRL 402B0 HRSZ



- Výmera: 10,87 ha
- Vek: 10
- Zakmenenie: 1
- Zastúpenie drevín: DZ 30, HB 30, BK 15, JH 10, SC 5, SM 5, JD 5
- Zmiešanie: jednotlivé až skupinovité,
- Pôda: štrkovitá, kamenitá

- Terület: 10,87 ha
- Kor: 10
- Záródás: 1
- Elegyarány: KTT 30, GY 30, B 15, HJ 10, VF 5, LF 5, JF 5
- Elegyedés módja: szálanként, csoportos
- Talaj: kavicsos, köves

Predpis : Prerezávka koncom platnosti PSoL, vyžínať, chrániť proti zveri

Vykonané od začiatku platnosti PSoL

2011 – 8,87 ha - plecí rub
 2012 - 8,60 ha - plecí rub
 2013 - 4,00 ha – ochrana proti burine
 4,00 ha – plecí rub
 2014 – 7,5 ha – plecí rub
 2015 – 7,00 ha – plecí rub
 2,50 ha – ochrana proti zveri
 2016 – 2,00 ha – ochrana proti zveri
 1,90 ha – ochrana proti burine
 2017 – 4,50 ha – plecí rub
 0,50 ha – ochrana proti zveri
 2018 – 10,87 ha - čistka
 1,00 ha – ochrana proti zveri
 2019 – 2,00 ha - ochrana proti zveri

Az előírt fakitermelés: Az erdőgazdálkodási üzemterv végén tisztítás, kézi ápolás, vadkár elleni védekezés

Az erdőgazdálkodási üzemterv érvényességétől végrehajtott tevékenységek

2011 – 8,87 ha - felszabadító tisztítás
 2012 - 8,60 ha - felszabadító tisztítás
 2013 - 4,00 ha – gyom elleni védekezés
 4,00 ha – felszabadító tisztítás
 2014 – 7,5 ha – felszabadító tisztítás
 2015 – 7,00 ha – felszabadító tisztítás
 2,50 ha – vadkár elleni védekezés
 2016 – 2,00 ha – vadkár elleni védekezés
 1,90 ha – gyom elleni védekezés
 2017 – 4,50 ha – felszabadító tisztítás
 0,50 ha – vadkár elleni védekezés
 2018 – 10,87 ha - tisztítás
 1,00 ha – vadkár elleni védekezés
 2019 – 2,00 ha - vadkár elleni védekezés

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
 „A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Dobročský prales – národná prírodná rezervácia

- **Nadmorská výška: 705 – 1005 mnm**
 - **Výmera: 104 ha**
 - **Ochranné pásmo 100 ha**

Patrí medzi najstaršie chránené územie na Slovensku. Jeho ochrana začala v roku 1913. Od roku 1996 je vstup verejnosti do pralesa zakázaný. Vstup je povolený len s odborným dohľadom a iba na chodníku, ktorý je na hranici lesa. Prales patrí medzi národné prírodné rezervácie na Slovensku a medzi sústavu území európskeho významu NATURA 2000. Dobročský prales nie je súčasťou žiadneho vyššieho chráneného útvaru. NPR tak spravuje CHKO Poľana.

Zaujímavosťou pralesa sú nielen stromy, ale aj zvieratá. Žije tu jelenia zver, medveď hnedý, rys ostrovid, mačka divá, kuna a bohatá skupina vtáctva. Vývoj Dobročského pralesa prebieha ako cyklus, v ktorom sú zastúpené všetky vývojové štádiá / dorastanie, optimum a rozpad / a fázy / obnova a dožívania /, ktoré sa vzájomne prelínajú. Celý vývojový cyklus pralesa trvá 400 rokov. V roku 1998 NPR Dobročský prales získava prestížne ocenenie Európsky diplom Rady Európy, ktorý je výrazom nielen európskeho významu tejto rezervácie, chráneného územia s mimoriadnymi prírodnými hodnotami, ale aj o ktoré sa vedie príkladná starostlivosť štátu o ich zachovanie.

LESY SR, inšpirované fenoménom svetového dedičstva, tak ako ho realizuje UNESCO, v roku 2007 začali vytvárať sieť Významných lesníckych miest z rôznych lokalít Slovenska. Medzi prvých 50 vyhlásili aj Dobročský prales. Zaznamenané sú v knihe Významné lesnícke miesta na Slovensku. Vydaná v roku 2009.

Počas prehladky máte krásny výhľad po okolí na Vrchy, Lom, Drábsko a takisto je krásny výhľad na Poľanu. Lahko natrafíte na stopy po medveďovi či vlkovi. Medzi unikáty pralesa patrí určite Kuvičok vrabčí. Je to malá, približne 10 centimetrová sovička, ktorá žije len v Dobročskom pralese.



„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Dabari őserdő – nemzeti természetvédelmi terület

- **Tengerszint feletti magasság: 705 – 1005 m**
 - **Terület: 104 ha**
 - **Védelmi zóna 100 ha**

A legrégebbi védett területek közé tartozik Szlovákiában. 1913-ban kezdődött a védettsége. 1996 óta a nyilvánosság számára belépés tilos az őserdőbe. Belépés csak a kijelölt ösvényeken lehetséges, mely az erdő határán helyezkedik el és kizárólag szakmai vezetéssel. Az őserdő a nemzeti természetvédelmi területek közé tartozik Szlovákiában valamint a NATURA 2000-es európai jelentőségű területek közé. A Dabari őserdő nem tartozik semmilyen más magasabb védett területhez. Nemzeti természetvédelmi terület irányítja a Polyánai védett tájterületet.

Az őserdő érdekessége nemcsak a fák, hanem az állatok is. A szarvas állományon kívül barnamedve, hiúz, vadmacska, nyest és gazdag madár állomány. A Dabari őserdő fejlődése olyan ciklus, ahol minden fejlődési szakasz (fiatalosság, optimális és lebomlás) és fázisok / megújulás és szétesés / átfedése jelenik meg. Az őserdő teljes fejlődési ciklusa 400 évig tart. 1998-ban a Dabari őserdő Nemzeti Természetvédelmi Terület elnyerte az Európa Tanács tekintélyes diplomáját, amely nemcsak ennek az európai jelentőségét, a rendkívüli természeti értékekkel rendelkező védett területeket fejezi ki, hanem az államnak a megőrzésükre vonatkozó példás gondozását is. Az UNESCO által a világörökség jelensége által inspirált LESY SR 2007-ben kezdte meg létrehozni a fontos erdei helyek hálózatát Szlovákiában. Az első 50 közül a Dabari őserdőt jelentették. Felvették a Szlovákia fontos erdei helyei című könyvében. Megjelent 2009-ben.

A túra során gyönyörű kilátás nyílik a hegyekre, Forgácsfalvára, Darabosra valamint gyönyörű kilátás a Polyánára. Könnyen bele lehet botlani medve vagy farkas lábnyomokba. Az őserdő egyediségéhez hozzá tartozik az európai törpekuvuk. Ez egy kis, körülbelül 10 centiméteres bagoly, amely csak a Dabari őserdőben él.



Vysokoškolský lesnícky podnik

Vysokoškolský lesnícky podnik je integrálnou súčasťou Technickej univerzity vo Zvolene. Je jednou z najvýznamnejších súčastí a univerzite prináša úspech. VŠLP je tá súčasť školy, ktorá sa najviac podieľa na príprave našich študentov na prax. Úlohou univerzít je v prvom rade vychovávať a vzdelávať študentov tak, aby našli uplatnenie v praxi.

Ukážkami nás bude sprevádzať prof. Ing. Milan Saniga, DrSc., uznávaný odborník v oblasti pestovania lesa, vedúci katedry pestovania lesa na TU-Zvolen.



Egyetemi Erdei Vállalkozás

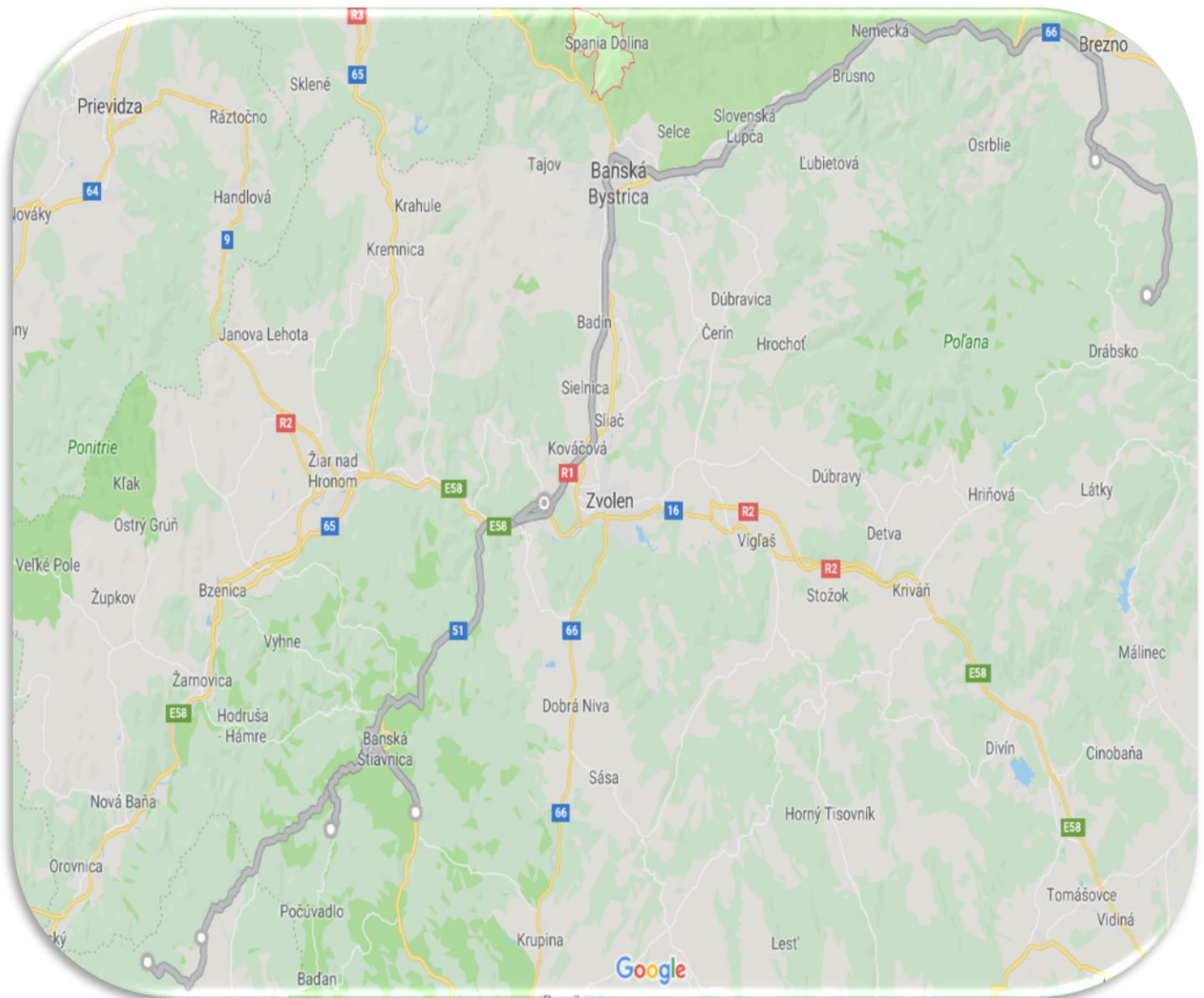
Az Egyetem Erdei Vállalkozása a Zólyomi Műszaki Egyetem szerves része. Ez az egyik legfontosabb része, és az egyetemnek sikert hoz. Az EEV az iskola azon része, amely leginkább részt vesz a diákok gyakorlati előkészítésében. Az egyetemek szerepe elsősorban a diákok nevelése és tanítása úgy, hogy a gyakorlatban elhelyezkedhessenek.

A terepi program során a szakmai vezető prof. Ing. Milan Saniga, DrSc., lesz, aki a Zólyomi Műszaki Egyetem erdőtermesztési tanszék vezetője és az erdőművelés elismert szakértője.

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu

Térkép a kirándulás helyszíneiről
Mapa navštívených miest počas exkurzie



Vezető támogatott / Vedúci prijímateľ:
Ipoly Erdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
2660 Balassagyarmat, Bajcsy-Zsilinszky u. 10.
Magyarország
<http://www.ipolyerdo.hu>



**A fő határon túli támogatott /
Hlavný cezhraničný prijímateľ:**
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik
Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
Slovensko
<http://www.lesy.sk>

„Jelen útmutató nem tükrözi az Európai unió hivatalos álláspontját.“
„Obsah tohto sprievodcu nereprezentuje oficiálne stanovisko Európskej únie.“

„Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“
„A projektet az Európai Unió - az Európai Regionális Fejlesztési Alap - támogatja.“

www.skhu.eu